

2025 SO DEV İNSAN HAKLARI, DEMOKRASİ, BARIŞ VE DAYANIŞMA ÖDÜLÜ GEREKÇESİ

Sosyal Demokrasi Vakfı (SO DEV) tarafından her yıl verilen İnsan Hakları, Demokrasi, Barış ve Dayanışma Ödülü'nün 2025 yılı sahipleri, "**19 Mart Sonrasında Barikatları Aşan Üniversiteli Gençler**" olmuştur. Seçici Kurul'un, oybirliğiyle aldığı kararın gerekçesi aşağıdadır:

18 Mart 2025'te, İstanbul Üniversitesi Yönetim Kurulu, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun diplomasını "yokluk" ve "açık hata" gerekçeleriyle iptal etti. Bir gün sonra, 19 Mart 2025'te, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ve arkadaşları gözaltına alındı.

Operasyon öncesinde, Ekrem İmamoğlu, Cumhuriyet Halk Partisi Cumhurbaşkanı Adaylığını açıklamış, Anadolu'da yurttaş toplantıları düzenliyor ve güçlü bir halk desteğine sahip olduğu görülüyordu.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, operasyon öncesi üniversiteyi ikinci kez uyararak; "*diploma dayanak gösterilerek hukuka aykırı işlemler yapılabileceğini, bu durumun telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğabileceğini*" belirtiyor, acilen karar almalarını söylüyordu.

Bütün bu hızlandırılmış gelişmelerin, CHP'nin hafta sonu, 23 Mart 2025'te yapacağı "Cumhurbaşkanlığı Ön Seçimi"ne Ekrem İmamoğlu'nun tek aday olarak katılmasını ve kazanmasını önlemekle bağlantısı vardı. Diploma iptaliyle İmamoğlu ön seçimde devre dışı bırakılacak, yolsuzluktan ve özellikle "terör"den tutuklanarak yurttaş ile bağı kopartılacak, İstanbul Büyükşehir Belediye'sine kayyum atanarak operasyon tamamlanacaktı.

Bu nedenle, 19 Mart 2025'te İmamoğlu ve arkadaşları üzerinden sürdürülen ve iktidarın ülkemizin yakın geleceğini belirlemek üzerine uygulamaya koyduğu operasyona karşı **milyonlarca yurttaşın kurduğu savunma hattı** toplumsal ve siyasal tarihimizde en başa yazılacaklar arasında yerini almıştır.

Toplumun her kesiminden milyonlarca yurttaşın müdahalesiyle, iktidarın muhalefeti sindirme hamlesi tam terse teperek, toplumsal muhalefetin otoriterliğe karşı duruşuna yaygınlık ve kararlılık kazandırdı. Toplumsal muhalefet, milyonlarca eylemli yurttaşın katılımıyla her gün daha moralli, daha kararlı.

19 Mart 2025 Demokratik Dalga'nın yükselmesinde "**Barikatları Aşan Üniversiteli Gençlik**"in etkisi, yaydığı moral ve kararlılık başat rol oynamıştır. Yaygın öğrenci kitlesinin İBB Operasyonlarının anti-demokratik hedeflerini ve kapsamını "sezinlemesi" ve anında tepki göstermesi hayranlık uyandırıcıdır. Çünkü üniversiteli gençler yaşadıkları zor yaşam koşulları ile operasyon arasındaki doğrudan bağlantıyı gördüler. "Diploma iptali"nde somutlanan kuralsızlık ve güvencesizlik ortamında özgür bir gelecek düşünemeyeceklerini anladılar. Beyazıt'ta, üniversitede biraraya geldiklerinde protesto çağrıları vardı, ancak kitlesel katılım henüz belirginleşmemişti. Demokratik protesto haklarına sahip çıkarak önlerinde yükseltile barikatları aştılar, zorlukların ve baskıların üstesinden geldiler. Üniversiteli gençler, topluma moral ve güç verdi. Meydanlara, sokaklara akışı hızlandırdı.

19 Mart Öğrenci Hareketi, otoriterleşmeye karşı özgürlükçü bir çıkıştır. Gençler, "**her şey çok güzel olacak**" sözüne sahip çıkarken, onu "**her şeyi çok daha güzel yapacağız**" ile tamamladılar. Silip süpürülen hak ve özgürlükleri görüyor, yakın ve açık bir tehlikeye karşı duruyorlardı.

Öğrenci gençliği, otoriterlikle karşı karşıya getiren sorunlar, temelinde memleketin yaşadığı çoklu krizlerdir. Düşman ceza hukuku demek olan "ikili hukuk/ikili işleyiş"e, Anayasasızlaştırmaya, Anayasasız bir rejim inşasına karşı çıktılar ve çıkmaya da devam ediyorlar. Öğrenci gençler, en başta ekonomik krize, demokratik ve sosyal haklarının, en temelinde yurttaşlığın tasfiyesine karşı duran toplumsal muhalefetin en güçlü ve yol açıcı bileşeni oldular.

Barikatları aşan gençler için barikatın aşılması biriken baskı ve geleceksizlik duygusuna karşı kamusal alanda güçlü bir demokratik ifadedir. Demokratik protesto haklarını kullanan gençler, insan haklarının anayasal güvencesinin kalmadığını görmüş ve itiraz etmişlerdir.

Bu itiraz, Cumhuriyet Halk Partisi'nin Saraçhane Meydanında toplanma çağrısına güçlü bir demokratik dayanışma karşılığıdır. Toplumsal muhalefetin demokrasiyi korumak için yan yana duruşu ve dayanışması pratiği için önemli demokratik bir kazanımdır.

"19 Mart Sonrasında Barikatları Aşan Üniversiteli Gençler"; demokratik duruşları, dayanışmaları, kararlılıkları ve ilham verişleriyle ödüle lâyık görülmüşlerdir.

Bağımsız Jüri Üyeleri: Arzu Çerkezoğlu, Can Atalay, Türkan Elçi
Doğal Jüri Üyeleri: Rasim Şişman, Ercan Karakaş, Aydın Cıngı,
Erol Kızılelma, Babür Atila, Ertan Aksoy